

Ökad tillgänglighet för likvärdig utbildning inom särskild utbildning för vuxna – TUIS 2 –

Skolhuvudman: Komvux som särskild utbildning Västerås stad

Kommun: Västerås

Projektledare: Jens Vennerström

jens.vennerstrom@vasteras.se

021-391026

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte.....	3
Mål.....	4
Målgrupp	4
Genomförande	4
Organisering	4
Mål 1.....	4
Portalen	4
Filarkivet	5
Mål 2.....	6
Appgruppen.....	6
Distansundervisning och digitala verktyg.....	6
Mål 3.....	7
Nätverksträffar	7
Fortlevande	7
Analys och tolkning	7
Lärdomar och rekommendationer	8
Övrigt.....	9

Bakgrund

Lärvux nätverk i Västmanland har identifierat ett flertal kommunövergripande områden där utvecklingsbehov föreligger. Länet i sig sträcker sig över 10 kommuner med ett varierat antal lärare inom verksamheten i de olika kommunerna. Infrastrukturen gör det svårt med snabba fysiska möten. Detta gör att många känner sig ensamma i sina roller då särskild utbildning för vuxna är en liten verksamhet i de flesta kommuner i länet.

Det första projektet har skapat struktur och ordning i nätverket samt ett likvärdigt, tillgängligt och flexibelt synsätt på undervisning, bedömning och nyttjande av digitala resurser i undervisningen. Det har skapats en gemensam plattform för ökad tillgänglighet kring material, bedömning, studieplaner, bedömningsunderlag och kollegialt lärande inom såväl digital kompetens och ämnesområden. Ett av målen i det ursprungliga projektet var att integrera digitala verktyg i undervisningen som hjälpmedel och läromedel och det har varit ett extra fokus på det området inom detta projekt.

Digitala verktyg och programvaror är ett bra komplement till den traditionella undervisningen. De kan bli en fungera som ett bra stöd vid kunskapsöverförande från skolan till vardagslivet och ut i yrkeslivet. Det finns många digitala lärverktyg för pedagogisk inläring idag, dock är många av dem riktade till barn och då vår målgrupp är vuxna anses dessa många gånger vara för barnsliga.

Användningen av digitala verktyg och programvaror som stöd i undervisningen kan bidra till att uppnå kunskapsmålen effektivare. Det har också visat sig att motivationen och inspirationen har ökat hos eleverna som använt digitala verktyg i flera av kommunerna. Genom att använda programvaror som eleverna kan använda på t ex sin dator eller mobiltelefon utanför skolan ger det dem en större möjlighet för extra repetition, självständighet och ett bredare inlärningsalternativ. Eleverna kan fortsätta med studierna i samma program som finns på lektionen utanför skolan. De digitala verktygen och dess programvaror används som brygga mellan skolmiljön och hemmet.

Syfte

Genom fortsättningsprojektet vill vi uppnå likvärdiga förutsättningar för elevernas studier i länet och se till att eleverna möts av en modern, utvecklande och individuellt anpassad utbildning. Den digitala kompetensen behövs höjas så att t ex datorer och surfplattor i högre grad används som både läromedel och kompensatoriskt verktyg. En omvärldsbevakning och utvärdering av vilka programvaror, applikationer och digitala verktyg som bäst bidrar till elevernas utveckling och måluppfyllelse inom respektive område behöver också göras. Utöver det finns det behov av att hitta en struktur för hur alla kommuner i Västmanland kan få tillgång till detta på ett resurseffektivt sätt. Dessutom behöver en översyn av vilka digitala verktyg som behöver köpas in till respektive kommun göras och därefter införskaffas.

Även om vi redan i ursprungsprojektet tagit fram en plattform och en struktur för nätverket finns det ett fortsatt behov av utveckling för att säkerställa dess efterlevnad och användarvänlighet. Det behövs bli en långsiktig plan för plattformen gällande underhåll och förvaltning när projektet tagit slut. Nätverket behöver också ta fram innehåll till fler kurser och lägga upp dessa på plattformen så att alla pedagoger får tillgång till samma information. Det finns också en önska om att sprida plattformen och dess innehåll till alla medlemmar i Riksföreningen Lärvuxpedagogerna.

Mål

Målen för fortsättningsprojektet är en vidareutveckling av det ursprungliga projektets mål (TUIS).

1. En gemensam plattform finns för delning av kunskap och material som bidrar till ökad kvalitet på undervisningen.
2. En struktur för Lärvox nätverk i Västmanland finns som bidrar till utvecklingen inom Komvux som särskild utbildning i hela länet.
3. Moderna digitala verktyg används på ett likvärdigt sätt i Västmanlands kommuners undervisning, som bidrar till elevens utveckling och måluppfyllelse

Målgrupp

Projektet omfattade målgruppen för Komvux som särskild utbildning, det vill säga vuxna studerande som har en utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada.

Genomförande

Organisering

Den generella organisationen från det ursprungliga projektet kvarstod med en del mindre förändringar. Projektgruppen bestod under projekttiden av projektledare, två pedagogiska samordnare samt IT-administratör. Västmanlands nätverk inom Komvux som särskild utbildning består av pedagoger från samtliga kommuner och träffas regelbundet under året. Styrgruppen för projektet består av de olika kommunernas skolledare.

Appgruppen bestod av en pedagogisk representant från varje kommun

Ansvarsfördelning utifrån grupperna.

- Projektgruppen hade som uppgift att driva projektet framåt och komma med förslag till styrgruppen och nätverken av pedagoger.
- Styrgruppen beslutar om riktning och styrning för projektet.
- Appgruppen ansvarade för att hitta, testa och utvärdera lämpliga digitala verktyg som passar för målgruppen.
- Västmanlands nätverk agerade som referensgrupp och gav stöd, feedback och riktning till projektgruppen.

Mål 1

En gemensam plattform finns för delning av kunskap och material som bidrar till ökad kvalitet på undervisningen.

Portalen

Den gemensam plattformen som skapats genom det första TUIS-projektet har under detta projekt omformats till en bredare kunskapsportal. Portalen skapar en bättre struktur för det växande materialet och uppmanar användarna till ett enklare sätt att dela med sig och ta del av informationen. För att bli mer användarvänlig skapades en ny layout där materialet blir mer exponerat och användaren får en bättre översikt och en sökfunktion lades till. Med hjälp av sökfunktionen kan en pedagog se vilket material som är lämpligt för en viss målgrupp eller ämne.

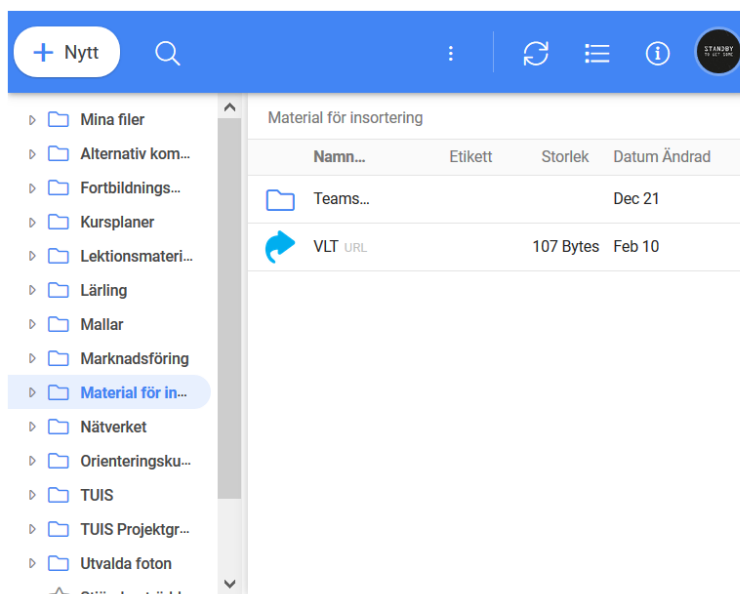
Portalen placerades under domännamnet www.tuisportalen.se detta för att öka tillgängligheten och användarfrekvensen för samtliga pedagoger inom nätverket samt dess elever. TUIS portalen publicerades på ett publikt domännamn för att bli sökbart och få en större spridning även utanför organisationen.

Portalen är uppdelad på 4 sidor. Under sidan OM TUIS visas de medverkande kommunerna samt information om att projektet har fått bidrag från specialpedagogiska myndigheten. FILARKIVET är en låst sida där kommunernas pedagoger delar material som till exempel lektionsmaterial och kursplaner. Under rubriken APPAR & LÄNKAR presenteras ett hundratal utvärderade digitala verktyg. Under sidan INSTRUKTIONER finns instruktionsfilmer för elever om hur de loggar in på vissa av de digitala program som de använder för sin undervisning.

Filarkivet

Under filarkivet samlas bland annat lektionsmaterial och kursplaner som har skapats genom projektiden. Arkivet är organiserat utefter en mappstruktur där pedagogerna själva kan placera material. Kursplanerna är organiserade utefter grundläggande och gymnasial nivå. I skrivandets stund ligger kursplaner för 14 ämnen inom den gymnasiala nivån och 16 ämnen inom den grundläggande nivån.

Under projektiden diskuterades det om hur processen för publicering inom filarkivet bör vara. I början av projektet samlades allt material i en oplacerad mapp för att revideras och sorteras ut av en administratör i de olika under mapparna. Det blev uppenbart att det var en onödig process då det krävdes mer arbete och att det var en liten felmarginal vid sortering och publicering. Vid möte med Västmanlands nätverket beslutade gruppen att alla pedagoger kan publicera det lektionsmaterial de själva finner användbara utan att det skall granskas av andra pedagoger innan publicering. Beslutet

grundar sig i att om en pedagog finner materialet användbart kan det finnas någon annan som gör det också eller att någon annan pedagog kan använda materialet som inspiration för att skapa egna lektioner.

Mål 2

Moderna digitala verktyg används på ett likvärdigt sätt i Västmanlands kommuners undervisning, som bidrar till elevens utveckling och målpuppfyllelse

Appgruppen

Den tillsatta Appgrupp har en pedagogisk representant från varje kommun. Gruppen hade i uppgift att hitta ett urval av lämpliga digitala verktyg som passar för målgruppen samt att utvärdera dess funktionalitet. Vid projektets start sattes målet till 3 verktyg per gruppmedlem. Det blev snabbt klart att det fanns betydligt fler verktyg som kunde fungera för eleverna men det krävdes att deltagarna testade och utvärderade vad som var användbart och för vilken målgruppen. I skrivandets stund är ett hundratal utvärderade appar placerade på TUIS-portalen med tillhörande information. Apparna är sorterade utifrån ämneskategorier och till vilken målgrupp den lämpar sig till.

Digitalisering

Med hjälp av appgruppens arbete presenterades olika verktyg för samtliga pedagoger genom nätverksgruppen. Genom hela projektiden hade appgruppen en stående punkt på nätverksgruppens agenda. Det skapade ett erfarenhetsutbyte där tips på hur och vilka verktyg som passar för respektive målgrupp och ämnesområde kan användas.

Integreringen av digitala verktyg och programvaror i undervisningen fick ett snabbare genomslag på grund av pandemin. Det krävdes dock en stor omställning både för elever och pedagoger. Digitala lektioner som vi inom projektgruppen hade diskuterat innan pandemin blev till en verklighet. Innan hade vi endast pratade om hur och om målgruppen skulle klara av att ha digitala distansutbildningar. Det fanns då en stor oro för hur målgruppen skulle kunna klara av en fullt digitaliserad undervisning. På grund av pandemin skapades även ett större behov av digitalkompetens hos eleverna. Många av kommunerna har haft specifika kompetenskurser men det har inte varit sökande till alla kurser. En kommun har dock gjort den digitala kursen obligatorisk för dess elever. Pedagogerna lyfte vikten av att de får en uppfattning om elevens digitala kompetens vid dessa kurser samt att de får en generell uppfattning av hur den valda utbildningen kan anpassas utifrån elevens behov.

Den digitala användningen och kompetensen ökade markant för pedagogerna då de flesta mötena övergick till digitala möten och krav på ett effektivt handhavande eskalerade för samtliga inom samhället.

Distansundervisning och digitala verktyg

Samtliga kommuner har genomfört någon sorts distans eller fjärundervisning. Vissa kommuner har genomfört digitala lektioner med hjälp av program som till exempel Teams, Zoom och Skype. I vissa fall är delar av klassen fysiskt närvarande och andra deltar på distans. De elever som deltagit på distans har tillhört riskgrupper och för några av eleverna är det den ända social kontakten som de har och att det fortfarande kan vara med i klassen är väldigt positivt. Pedagogerna märker dock en stor skillnad på de elever som har genomfört någon sorts digital kompetenskurs. Det har generellt gått smidigare för dessa elever att använda de olika verktygen som krävs för att interagera under undervisningen. Det finns även de elever som absolut inte klarar av en digital undervisning. Dessa elever har fått hemuppgifter postade hem till sig som de genomför i hemmet för att sedan skicka tillbaka uppgiften till pedagogen. Pedagoger har även skickat SMS och epost till eleverna vid varje lektion om vad uppgiften innefattar. Om inte eleven svarar på sms eller mail får de det utskickat i pappersformat.

Mål 3

En struktur för Lärvox nätverk i Västmanland finns som bidrar till utvecklingen inom Komvux som särskild utbildning i hela länet.

Nätverksträffar

Västmanlands nätverket följde den struktur som sattes upp genom det ursprungliga projektet. Träffarna hade en stående agenda med avrapportering från de andra projektgrupperna genom hela projekttiden. Gruppen användes som en referensgrupp och kunde snabbt ge feedback på hur de olika aktiviteterna påverkar den ordinarie verksamheten och om eventuella justeringar för projektet behövde göras. Under projektet fanns det två pedagoger som delade på uppdraget som pedagogisk samordnare. De utförde ett enormt arbete gällande kursplanerna som i sin tur skapat grunden för en likvärdig utbildning genom hela regionen. De var drivande tillsammans med IT-administratören att framföra projektets status och utmaningar till nätverksgruppen.

Fortlevande

Fortlevnaden för Västmanlands nätverket säkerställdes genom det ursprungliga projektet genom styrdokumentet för Västmanlands nätverket som förankrades genom styrgruppen med alla skolledare. För att säkra fortlevnaden av TUIS-portalen startade projektgruppen ett liknande förankringsarbete men med en inriktning mot systemförvaltning av TUIS-portalen. Tanken var att förankra systemet inom den ordinarie förvaltningen med tillhörande objektsägare. Det visade sig vara komplicerat och överambitiöst då det är ett litet system som används av flera olika kommuner. Istället för en allmän systemförvaltning skapades ett tillägg till styrdokumentet gällande nätverksträffarnas struktur.

Enligt beslut från styrgruppen för projektet skall driften och utvecklingen av plattformen inkluderas i den ordinarie verksamheten. Detta ska ske i form av ett värdkommuns system. Som värdkommun arbetar man på uppdrag av Lärvoxnätverket i Västmanland och ansvarar för att driva utvecklingen av pedagogiskt material, gallra information samt erbjuda stöd i användandet till övriga medlemmar i nätverket gällande TUIS-portalen. Se bifogat dokument "Värdkommun för plattformen" för mer information.

Analys och tolkning

Digitalkompeten har idag blivit ett måste för mer eller mindre alla grupper i samhället. Pandemin har endast ökat kraven på individens digitala kunskap, handhavande och dess innehav av digitala verktyg. Många inom målgruppen för projektet har inte den digitala kompetens som krävs för att fullt ta del av samhällets tjänster idag. Stödet hemma är viktigt för att kunna delta och det är svårare för träningsskoleeleverna. Det krävs ett arbete att få med personalen från den dagligverksamheten i att stödja målgruppen i dess kompetensutveckling. Om inte det rätta stödet appliceras finns det en risk att elever blir utelämnade om de inte besitter den egna kompetensen att handskas med de digitala verktygen som krävs. Det är inte bara en exkludering inom lärandet utan från en stor del av de samhälleliga tjänsterna med de ökade digitala kompetenskraven.

För träningsskoleelever har det fungerat bättre att skicka hem pappersuppgifter till dem vid distanslektioner men det har ökat arbetsbelastningen för personalen som har uttryckt att det blivit stressigt att även ge det stödet. Pandemin har pekat ut att målgruppen har en bristfällig kompetens inom det digitala området och under projektet har vi sett att de elever som har genomgått någon form av baskurs klarar sig bättre än de som inte har gjort det. En utbildning i digitalt handhavande

hjälper eleven på flera plan då det mer eller mindre är ett krav att behärska det för att kunna vara delaktig i dagens samhälle.

Vid start hade projektet som plan att sprida sitt resultat på konferenser under året. Pedagoger inom nätverket hade bokade in sig på konferenser som blev förskjutna och inställda på grund av pandemin. Kunskapen om projektets utformning och materialet finns tillgängligt inom Västmanlands nätverket och projektdeltagare hoppas att det finns bättre möjligheter att sprida erfarenheterna under nästa år.

Lärdomar och rekommendationer

Det är en enorm framgång att ha en strukturerad projektorganisation som fungerar på samtliga nivåer. Information kunde snabbt spridas till de olika grupperna och det gav projektet en flexibilitet och effektivitet i beslutsprocessen. Det blev extra viktigt under rådande pandemi då det är ett forum där stöd, information och inspiration kunde utbytas mellan kommunerna. Råd om hur en kommun gjort i en viss situation kom snabbt upp till de andra kommunerna och man fann stöd i att tackla den nya situationen tillsammans.

Att ha den rätta kompetensen i verksamheten vid implementering, uppdatering och handhavande av den digitala portalen gav mer värde till hela projektet. IT-administratören kan verksamheten och kan snabbt åtgärda portalen vid input från Västmanlands nätverkets pedagoger.

Genom Västmanlands nätverket kan pedagogerna byta erfarenheter med varandra. Det har varit en otrolig tillgång för projektets genomförande att vara med i nätverket då snabbt kan stämmas av och spridning till samtliga kommuner sker under nätverksträffarna. Projektet har blivit en del av den ordinarie verksamhet för nätverket och vid övergång till de digitala möten kändes naturlig då det finns en uppbyggd tillit mellan samtliga deltagare.

En rekommendation är att ha klara spelregler för hur många gånger nätverket träffas per år och vad de har för befogenheter samt att det är förankrat gentemot varje skolledare. Det finns en styrka i att samlas och utbyta erfarenheter på alla nivåer och det ser vi ett resultat av i våra verksamheter.

Övrigt

Värdkommun för plattformen

Nätverket fattade beslut (2020-11-12) att detta dokument gäller för verksamhetsåret 2021

Syfte med plattformen

Syftet med plattformen är att inom länet bidra till en likvärdig utbildning, ett ökat kollegialt lärande samt en ökad kvalitet inom Komvux som särskild utbildning.

Beskrivning av uppdraget som värdkommun

Enligt ett beslut från styrgruppen för projektet TUIS (tillgänglig utbildning i samverkan) hösten 2020 skall driften och utvecklingen av plattformen inkluderas i den ordinarie verksamheten. Detta ska ske i form av ett värdkommunssystem. Som värdkommun arbetar man på uppdrag av **Lärvuxnätverket i Västmanland** och ansvarar för att driva utvecklingen av pedagogiskt material, gallra information samt erbjuda stöd i användandet till övriga medlemmar i nätverket.

Nätverket utgör basen för utvecklingen och på nätverksmöten beslutas om inriktning kommande år för den kommun som är värdkommun utifrån nätverkets och värdkommunens sammantagna kompetens. Ordföranden ansvarar för att rapportera progressionen till nätverket. Det står fritt för värdkommunen (inom ramen för uppdraget) att inkludera annan expertis men då står värdkommunen för den kostnaden. Värdkommunernas sammansättning specificeras längst ner i detta dokument.

Rolldefinitioner för värdkommunen

Den kommun som väljs som värdkommun tillsätter ledamöter utifrån följande definitioner

Ordförande

Ordföranden driver värdkommunen framåt utifrån den inriktning nätverket beslutat om. Följer upp arbetet och sammankallar till möten efter behov. Ansvarar för att återrapportera progression till nätverket.

Moderator

Ansvarar över plattformen, raderar inlägg och material som är utdaterat eller ej används längre. Ser till att mappstrukturen på plattformen hålls och vid behov flyttar in saker i rätt mapp.

Tekniskt ansvarig

Ansvarar för att tekniken fungerar, återställer lösenord, lägger upp nya användare samt underhåller system. Kan delegeras till annan kommun vid behov.

Övriga Ledamöter

Övriga medarbetare i värdkommunen bidrar till att värdkommunen lyckas med det uppdrag de är ålagda att utföra.

Medlemmar i Lärvoxnätverket i Västmanland

Det åligger alla medarbetare inom kommuner som ingår i nätverket att bidra med material till plattformen utifrån eget kompetensområde även om det inte ligger inom ramen för beslutad inriktning i nätverket. Det kan vara fortbildningsinsatser, forskning inom områden etcetera.

De kommuner som är medlemmar i nätverket är:

- Arboga
- Kungsör
- Köping
- Fagersta
- Norberg
- Sala
- Västerås
- Hallstahammar
- Surahammar
- Skinnskatteberg

Nätverket träffas 4 ggr per verksamhetsår.

Revidering av dokumentet "Värdkommun för plattformen"

Dokumentet ska revideras årligen i november eller december inför kommande verksamhetsår.

Formaliteter

Värdkommunen sker i den ordning det är specificerat i detta dokument under värdkommuners sammansättning. Avgående värdkommun skriver en kort verksamhetsberättelse över det nuvarande verksamhetsåret. Den kommun som lämnar över värdskapet ansvarar för att introducera den nya värdkommunen i arbetet.

Värdkommuners sammansättning

- Sala, Fagersta, Norberg och Skinnskatteberg utgör tillsammans en värdkommun.
- Västerås, Sura och Hallstahammar utgör tillsammans en värdkommun
- Köping, Arboga och Kungsör utgör tillsammans en värdkommun